

Sommarön

**Även om hon trodde det, även om hon aldrig fann någon
likasinnad, så var Elin inte ensam. Det fanns fler som hon.
Varelser som inte hörde hemma bland oss människor.**

Solen vilade över trädens toppar och spred ett gyllene ljus över gräset och sjön. Långsamt, för att inte missa något, rörde hon sig uppför den lilla grusvägen. En förtvivlad känsla. Smärtsamma minnen av en barndom som för alltid var borta. Hon hade hoppats att tiden skulle stått stilla, men upptäckte nu att inget förblivit oförändrat.

Huset skymtade mellan trädens löv. Något ögonblicks tvekan... skulle hon ha kommit? Borde hon vända? Fanns gammelmor kvar här eller var hon också borta som resten av släkten?

Då Ofelia var liten var hon alltid på Sommarön. Hon mindes ljusa dagar med lekar i vattnet. Frukost på gräsmattan. Skratt som ekade över sjön och skogen, då hon och kusinerna jagade varandra. De hemliga platserna i skogen, då de smög på

Mikael Mansén

varelserna i trollgrottan. Hon mindes gammelmor som övervakade allt. Stor och bestämd hade hon varit. Men snäll med barnen. För henne fick de alltid göra vad de ville.

Hon mindes de spöklika nätterna då dimman låg tjock nere vid vattnet och långsamt kom krypande upp över vassen och strandklipporna. Då skyndade släktens kvinnor ner mot dimman, höjde händerna och dansade in i den. De nätterna gömde sig männen i släkten, också hennes far, i det stora huset. Darrande, med ögonen glittrande av rädsla. Barnen brukade stå i rummet med det stora fönstret. Rädda, men också förväntansfulla.

”En dag kommer vi att dansa med dimman”, hade de viskat.

Ofelia mindes grälet mellan hennes far och mor natten innan de gav sig av. Hur mor viskande sagt, nej. Men far hade lika tyst sagt, jo, men mer bestämd. Hur de i gryningstimmen gått ut och satt sig i bilen, startat och åkt för att inte återkomma. Ofelia mindes hur morbröderna senare kommit till deras hem. De hade bultat på dörren och ropat på mor och far:

”Gammelmor vill ha tillbaka sitt barnbarn. På sommaren är man på Sommarön. Ge oss flickan.”

Hon mindes skriken då far hämtat yxan och svingade den med vansinniga ögon. Morbröderna som flydde med hot och löften. De hade kommit tillbaka några nätter senare, och då hade de varit många. De hade gripit far och mor och kört ut dem till Sommarön, där gammelmor väntade. Den natten försvann far.

Sedan kom poliserna. De dök upp på den lilla vägen i sina bilar och alla blev rädda. Först ville man inte släppa in dem. Men tillslut gjorde man det ändå. Då poliserna äntligen fick komma in, gick de runt, tittade på allt. De öppnade skåp, rotade runt och gick ner i källaren. De frågade efter far. Men alla teg. Till slut fann de något spår och plötsligt blev alla morbröder och mostrar arresterade. Senare draggade de i sjön, och det var då de hittade alla kroppar. Hon visste det inte då, men senare, då hon blivit äldre, läste hon det i gamla tidningar.

Ofelia fick bo hos olika fosterföräldrar. Alla ville de att hon skulle kalla dem mamma och pappa. Även fast de inte var som hennes riktiga. Först hamnade hon hos Åke och Siv. De var

Mikael Mansén

snälla. Men efter några år fick de ett eget barn och kunde inte längre ta hand om Ofelia. Vild, sa de att hon var.

Sedan fick hon flytta till Björn och Ulrika. Hos dem bodde hon tills hon blivit tretton. De var snälla. Utom då Björn drack, för då slog han Ulrika. Han slog också Ofelia några gånger. En dag såg fröken i skolan hennes märken, så Ofelia fick flytta igen. Efter det, då hon fyllt fjorton, hamnade hon hos Johan och Cissi, som båda trodde på bibeln och Jesusguden. Hos dem var allt virkat och vitt. Alltid talade man om gud och bibeln, och alltid skulle man be. Man tackade gud för allt. Johan kom in till henne på nätterna. Medan Ofelia grät, talade han om synd med handen under täcket. Cissi, i vitt nattlinne och lysande ögon, bad till Jesusguden och såg på.

Innan Ofelia fick flytta från Björn och Cissi, bad hon till de gamla makterna, gammelmors gudar. Bad dem att ta bort barnet som växte i magen och om hämnd för alla gånger Björn gjort henne illa. Men makterna svarade inte. Det tog lång tid innan Ofelia förstod varför makterna de blivit tysta. Det var för giftet som hon tog genom nålen. Så hon slutade med giftet. Renade sig själv i månader tills hon kände sig vaken, pånyttfödd.

Mikael Mansén

För att visa sin hängivenhet, tände hon eld på ett av Jesusgudens hus. Det tyckte makterna om. De såg henne och plötsligt kunde hon höra dem. Den natten, då kyrkans dånande flammor höjde sig mot den svarta himlen, bad hon dem åter om hjälp med hämnden. Makterna svarade och lovade hjälp.

Några nätter senare kröp hon in genom sitt gamla fönster. En stund stod hon och tittade på den nya flickan som sov i hennes gamla säng. Sedan gick hon in till Johan och Cissi. En stor, lång kniv som var gjord för att skära i kött hade hon med sig. Då hon gick därifrån tackade hon makterna för deras hjälp, och de tackade henne för offren.

Ofelia såg ut över gräset, träden, de utspridda småstugorna och den blänkande sjön. Blicken gled över allt och stannade på det stora huset i slutningen, där kärnan av släkten bott.

Minnen av barndomen, då hon varit trygg och bevakad av gammelmor. Den oskuldsfulla barndomen, då alla kusiner satt i ring under den svarta himlen, fylld av stjärnor och en glödande måne. Speciellt mindes hon kvällen då gammelmor hade berättat om tiden innan. Gammelmor hade varit ung och världen ny. Få

Mikael Mansén

människor hade funnits i Mälardalen, och de som funnits hade alla varit av slakten. För att vörda gammelmor hade slakten tänt höga offereldar och dansat till gryningen.

Träden hade växt sig högre och buskarna vildare. Gräset, fuktigt och glänsande, växte högt och låg böjt av sin egen tyngd. Huset stod öde med svarta stirrande fönster.

Hon undrade om dimman fanns kvar oförändrad, eller om den liksom slakten övergivit ön.

Dörren knakade då hon sköt upp den. Där inne var allt höljt i mörker och skuggor. Ingen hade varit här på väldigt länge. Kaoset från dagen då polisen kommit låg orört. Fortfarande låg saker kringströdda.

Något ögonblick stod hon stilla och tog in husets anda. Doften av trä, tyg och mögel. Förutom hennes andetag och bultande hjärta, hördes inga andra ljud. Det var helt tyst... tills hon började gå med mjuka, viskande steg. Hon gick fram till trappan. Stannade och drog fingrarna över det blanka, snidade räcket. Brädorna knarrade då hon rörde sig uppför trappan.

På övervåningen gick hon genom korridoren mot sitt rum. Dörren gled upp utan ett ljud. På golvet låg leksakerna där hon lämnat dem. Små figurer, dockor, klossar. Allt täljt, snidat och sytt av släkten. Tapeter med intrikata mönster, döda blommor i fönstret. På sängbordet stod fortfarande ett vattenglas, tomt, dammigt. Likt en inkräktare rörde hon sig smygande vidare. Kikade in i kusinernas rum. Där var allt lika övergivet och lämnat. Ingen hade varit här sedan den dagen.

Längst bort i korridoren fanns rummet med det stora fönstret. Därifrån hade hon och kusinerna betraktat sjön och dimman om kvällarna. Där hade de vuxna berättat sagor för dem, om tiden innan. Hon stannade i rummet. Tog in tystnaden. Kände sorgen och saknaden. Med handen över bröstet gick hon fram till fönstret. Skymningen hade fallit över ön, och där ute kom dimman långsamt krypande över gräset.

Ofelias mor hade aldrig lärt henne dimmornas dans, så hon visste inte hur man skulle hejda eller tillfredsställa den. Så allt hon kunde göra var att betrakta hur den långsamt tjocknade över vasskogen, och långsamt övertog stranden.

Mikael Mansén

Ur dimman kom viskningarna. De gav löften och berättade hur hon skulle göra för att dansa dimmornas dans.

Var det så här den första gången, i forntiden, innan de lärt sig dansen första gången? Kom den krypande, viskande, lockande?

Långsamt. Mjukt likt en danserska, rörde sig Ofelia ner för trappan och ut genom dörren. Det kyliga, råa skymningsmörkret fångade henne, gled in under den tunna sommarklänningen, fick hennes bröstvårtor att styvna. Över gräset närmade sig dimman. Lik ett levande väsen rörde den sig, viskande, lockande. Försiktigt tog hon de första stegen ut på det daggfuktiga gräset, höjde armarna och började dansa.

Ofelia dansade, och dimman var överallt. Kring henne, på henne, i henne. Dess svala fingrar smekte, drog och gled över kroppen. Gjorde henne fuktig och villig. Snart föll hon omkull, särade på benen och välkomnade den. Tiden stod still och allt som fanns var ögonblicket.

Gammelmor, du har sovit länge nog. Dags att väcka dig åter,
Dags att ställa allt till rätta... så vakna nu.

